

må jeg heller ikke få svar på, hvornår ministeren har tænkt sig at begynde at drøfte den del af det med os?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg har bestemt ikke noget ønske eller nogen ambition om at undgå at reflektere over det, som hr. Poul Qvist Jørgensen har været inde på; det er alene knapperne blinken, der afgør prioriteringen her.

Jeg er meget enig i, at man skal have en holistisk tilgang til tingene, idet jeg nok tror, at det er et fremmedord, der betyder noget i retning af, at det skal være sådan helhedsorienteret, og hvis jeg har forstået det rigtigt, så er jeg meget enig i det. Det er sådan set også det, jeg har appelleret til hele vejen igennem: at vi netop får den der bredere debat. Derfor er det da også i orden altså; der er jo ikke noget forbud mod at diskutere behandling. Man kan bare konstatere, at i forhold til at samles om en vedtagelse synes der jo ikke at være enighed om, hvordan man skal formulere sig på det punkt. Og så siger jeg: Er det nu hensigtsmæssigt at lade det stå i vejen for i øvrigt i enighed at sende de signaler, der er markant enighed om?

Skillepunktet er jo det med proces. Regeringen har været med til at tage et ansvar for at bruge betydelige summer i forbindelse med udmøntningen af satspuljen til at øge behandlingskapaciteten bl.a. med henblik på at få afdækket: Hvad er det for behandlingsformer, der virker? Hvad er det for en efterspørgsel, der vil være? Hvad er dermed også den beregnede økonomiske effekt, hvis man vil tage det næste skridt?

Kl. 18.45

Det kan godt være, hr. Villy Søvndal synes, det er positivt at give tillægsbevillinger – det medgiver jeg gerne at hr. Villy Søvndal sikkert synes – men vi, der som en del af vores virkelighed har den fordring på os, at tingene skal hænge sammen, er jo altså ikke i stand til at kaste os ud i eksperimenter, hvor vi bare slipper noget løs uden overhovedet at have gjort os en tanke om: Hvad er den økonomiske effekt?

Det er jo derfor, vi i fællesskab har taget et ansvar for at løbe nogle ting i gang, for at se, hvad der virker, og for at se, hvad det er for en økonomisk ramme, det eventuelt skal håndteres inden for.

Det er jo derfor, vi måske synes, det er lidt utidigt, at den politiske enighed, der var i den

kreds, nu lige skal have sådan et tryk videre, som i virkeligheden sender forkerte signaler, og som alene tjener det formål at prøve at udstille en uenighed, der ikke er der, sådan at hr. Villy Søvndal fortsat kan gøre det, han er god til, nemlig at tage patent på alt det rigtige, på den rigtige virkelighedsopfattelse, etc. Det falder vi ikke på halen for.

Derfor en appel, også til Socialdemokraterne, som, hvis man jo ellers med alle de år, man har haft til det, virkelig vidste, hvad der virkede og sådan noget, jo for længst havde løst problemerne. Jeg tror, at hr. Poul Qvist Jørgensen vil være enig med mig i, at tingene er mere komplekse end som så, og derfor er det jo altså vigtigt, at det bredest mulige flertal i Folketinget finder sammen omkring det her. Det var sådan set bare det, der var appellen.

Vedrørende valget mellem det snævre og det brede: Nu er det jo ikke synet, vi snakker om, for ellers ville jeg sige, at jeg overlader det med det snævre fuldstændig til hr. Villy Søvndal.

Hermed sluttede forhandlingen.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Som tidligere meddelt vil afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse blive foretaget i mødet i morgen efter afstemningen om ændringsforslagene. Det er en ganske særlig variant, vi har her.

Den næste sag på dagsordenen var:

33) Første behandling af lovforslag nr. L 95: Forslag til lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 16 år.

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 26/11 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jens Christian Larsen (V):

Som indenrigs- og sundhedsministeren sagde under det foregående punkt, er der en klar sammenhæng til det punkt, som vi nu skal behandle. Det er jeg meget enig i, og jeg kan efter at

have lyttet til debatten ikke forestille mig andet, end at forslaget vil få en meget let gang frem til endelig vedtagelse.

Lovforslaget er efter Venstres opfattelse et initiativ, som vi forventer vil kunne føre til en ændring i hele samfundets holdning til unges debut på alkohol- og tobaksområdet.

Jeg er overbevist om, at en gennemførelse af lovforslaget i løbet af nogle få år vil føre til et fald i de unges og senere voksnes forbrug, idet et forbud mod et salg sender et klart signal om de to rusmidlers sundhedsmæssige risici. Lovforslaget vil derfor også uden tvivl forstærke den allerede konstaterede positive virkning af forbuddet mod butikssalg af alkohol til børn under 15 år, som blev indført i 1998.

Vi finder den fælles aldersgrænse på 16 år velvalgt og passende, idet denne aldersgrænse netop markerer overgangen mellem folkeskolen og ungdomsuddannelserne.

Lovforslagets bestemmelser om muligheden for erhvervelse af et legitimationskort vil forstærke den allerede omtalte virkning af en 16-års-aldersgrænse. Butikspersonalet får herved et redskab til at kunne leve op til lovens krav på en enkel og effektiv måde.

Det er derfor også en naturlig konsekvens, at loven indfører en skærpelse af det nuværende bødeniveau ved gentagelse af overtrædelser af salgsforbuddet.

Endelig kan Venstre også tilslutte sig, at loven danner grundlag for, at Danmark kan ratificere WHO's rammekonvention om tobakskontrol.

Vi vil derfor anbefale lovforslaget til videre behandling.

Poul Qvist Jørgensen (S):

Da vores ordfører, fru Sophie Hæstorp Andersen, ikke kan være her, skal jeg på hendes og partiets vegne give udtryk for partiets holdning, og den er, at tobak, alkohol og børn ikke hører sammen.

Kl. 18.50

Sundhed og livskvalitet afhænger af mange ting: at have det godt i selskab med andre, at klare sig godt i skolen, føle, man slår til osv. Mange steder kan vi gøre noget for at undgå sygdom og skader. Når det gælder børns og unges trivsel og livskvalitet, er der mange steder at tage fat. Der skal skabes sundere rammer i skolen, fritidslivet og i lokalsamfundet.

Vi er nødt til at erkende, at børns sundhed er et fælles ansvar. Når vi får viden, må vi også handle som politikere, som forældre eller som

interesserede medborgere. Vi kan ikke bare læne os tilbage med armene over kors og henvise til forældres ansvar. Der er for mange forældre, der faktisk mangler viden om sundhed og f.eks. alkohol- og rygevaner hos de helt unge.

Om rygning: Det er en smitsom vane, og det er først og fremmest kammeraternes rygevaner, der har betydning for, hvorvidt et ungt menneske bliver ryger. Tager man den viden, og det vil jeg springe over her, men bare nævne, at så viser alle undersøgelser jo, at jo tidligere man begynder at ryge, jo tidligere og jo nemmere ender man som storryger. Det var derfor, vi fra Socialdemokraternes side fremsatte et beslutningsforslag her i foråret, hvor vi foreslog en aldersgrænse for salg af tobak for børn under 15 år. Det mener vi ikke kan stå alene, det skal følges op af en række initiativer.

Med hensyn til alkohol har vi jo tæsket rundt i det emne i nogle timer nu. Vi er enige i, at aldersgrænsen var og stadig væk er en del af den forstærkede indsats over for de unges alkoholforbrug.

Derfor kan vi støtte lovforslaget om at hæve aldersgrænsen til de 16 år.

Det er næsten ironisk, at det nu er en Venstreløst regering, der tidligere var utrolig splittet i forhold til at støtte sådanne tiltag tilbage i 1998, der fremsætter et sådant forslag. Og det bakkes op af Dansk Folkeparti, der i 1998 var totalt imod.

Måske betyder dette, at der også er håb forude, når det drejer sig om at stramme op på de frivillige regler, der i dag findes omkring markedsføring af alkohol til unge. Det har vi også været inde på, og vi har også været inde på bl.a. det med alkoholsodavand osv. En opstramning på det her punkt er på sin plads.

Vi har nogle spørgsmål, vi vil stille i forbindelse med udvalgsarbejdet for at sikre os, at loven får den ønskede virkning. Det drejer sig bl.a. om, at der bør være nogle muligheder, eller at der skal være nogle muligheder, for at unge rygere kan få tilbud om hjælp til et rygestop, der er målrettet deres aldersklasse, og det sidste er nok det vigtige af det.

Vi er glade for, at regeringen nu vil tage initiativ til, at der laves et legitimationskort til de unge, så det bliver nemmere at håndhæve aldersgrænser, men vil gerne spørge lidt ind til, hvordan det skal udføres i praksis. Det må vi jo gøre i udvalget.

Og så ville vi egentlig blive godt tilfredse, hvis vi i dag kunne opnå tilsagn om, at ministre-

ren vil tilkendegive, at vi kunne evaluere loven om f.eks. 2 år, således at vi kan finde ud af, om vi har grebet indsatsen rigtigt an.

Birthe Skaarup (DF):

Intet er jo statistisk her i denne verden – det har vi jo tidligere set også ved de andre debatter – og det har det vel heller ikke været for den tidligere regering.

Indtagelse af alkohol, behandlingsgaranti for alkoholmisbrug, salg af alkohol til unge i detailhandelen er bestemt sat på Folketingets dagsorden i øjeblikket, og det er nødvendigt at sætte fokus på, at der drikkes for meget nu. Når vi taler om de unges forbrug, så afspejler det ofte de voksnes drikkevaner og forbrug, og her kan man blot konstatere, at i 2001 var det gennemsnitlige alkoholforbrug pr. indbygger omkring 10 l ren alkohol.

Vi har tidligere talt om at indføre restriktioner i forhold til de unge under 15 år ved køb af tobak og spiritus i detailhandelen, men nu kommer så det bebudede forslag om en aldersgrænse på 16 år til behandling, som foruden forbuddet mod salg af tobak til unge også indebærer, at grænsen for salg af alkohol i detailhandelen sættes op fra 15 til 16 år.

Tobak og alkohol er to farlige nydelsesmidler for de unge, så ud fra et sundhedsfagligt synspunkt støtter Dansk Folkeparti, at vi får indført denne aldersgrænse for køb i detailhandelen.

Kl. 18.55

Såfremt vi kan forhindre de unge i at tage den første cigaret eller drikke umådeholdent, ja, så er vi nået langt, også fordi undersøgelser har vist, at en tredjedel af alle rygere begynder at ryge, inden de er fyldt 16 år.

Som det skrives i forslaget, er det vigtigt, at der sker en skarp håndhævelse af forbuddet. Derfor skal det gøres muligt at erhverve et billegitimationskort hos opholdskommunen mod egenbetaling. Det gør det muligt for butikspersonale at sikre, at reglerne håndhæves, ligesom overtrædelse af forbuddet skal straffes med bøde, og der lægges op til en skærpelse, når overtrædelse af forbuddet sker gentagne gange.

Vi er enige i, at håndhævelsen er vigtig, og her tænkes også på den nugældende lov om udskænkning af alkohol på restauranter, hvor det i regeringens udspil »Bedre sundhed for børn og unge« bebudes, at der samtidig skal indføres en egentlig uddannelsesautorisation af dørmænd, ligesom der skal sikres adgangskontrol på diskoteker og restauranter for unge under 18 år.

Det virker lidt besynderligt, når man af og til kan læse, at enhver 14-årig kan købe alkohol, selv om det ifølge loven er forbudt at sælge alkohol til børn eller til unge under 15 år, ligesom det er almindeligt, at unge på 14-15 år kan komme ind på diskoteker og drikke sig fulde til trods for, at alle ved, at man skal være mindst 18 år.

Vi bryder os ikke om at være formynderiske i Dansk Folkeparti, men med disse forslag sikrer vi en form for ungdomsbeskyttelse. De unge bliver bombarderet med reklamer med mange fristelser om diverse nydelsesmidler. Det har taget overhånd, og flere unge kan ikke sortere disse tilbud med den konsekvens, at de bliver afhængige af røg og alkohol, som senere i livet kan udvikle sig til alvorlige sygdomme og tidlig død.

Vi ved desuden, at unge, der begynder at ryge tidligt, meget nemmere går over til misbrug af forskellige stoffer, og det skal vi selvfølgelig forhindre. Folketinget har tidligere indført forbud mod rygning i folkeskolerne, og når vi sætter minimumsgrænsen til 16 år for køb af alkohol og tobak i detailhandelen, vil det passe perfekt ind i forhold til dette forslag.

Dansk Folkeparti kan, som vi tidligere har givet udtryk for, støtte forslaget for de unges skyld og for de sundhedsmæssige aspekter i forslaget.

Der er et par ting, vi har bemærket i hørings svarene: at flere har foreslået grænsen hævet til 18 år i stedet for 16 år, og det er vel at mærke brancher, som lever af salget også til ungdommen, og det synes jeg er rigtig flot; ligesom KL bemærker, at ansøgeren til kortet skal skrive under på tro og love, at kortet ikke misbruges; økonomien ved udstedelse af legitimationskortene ønskes der en afklaring af fra KL's side, og det kan være, ministeren kan svare på det; informationen skal opprioriteres er der flere der har bemærket, men det har Folketinget jo allerede signaleret her i dag.

Vi kan som sagt tilslutte os forslaget i Dansk Folkeparti, ligesom vi kan tilslutte os det, der følger i kølvandet, nemlig at Danmark ratificerer WHO's rammekonvention om tobakskontrol.

Else Theill Sørensen (KF):

Ligesom de foregående partier kan også Det Konservative Folkeparti tilslutte sig lovforslaget. Vi synes, det er en god måde at sikre på, at unge ikke har let adgang til tobak og alkohol.

Nu har vi talt meget om alkohol i det foregående, men jeg vil så godt sige om tobakken, at

der kan jeg slet ikke finde nogen sunde eller gavnlige virkninger på noget som helst sted, hvor man dog kan sige, at et enkelt glas rødvin eller en enkelt øl måske ikke er skadeligt – nu skal vi ikke komme ind på, hvad det kan føre til – men cigaretrykning synes jeg tit for de helt unge simpelt hen handler om, at det er sjovt at prøve, og så gør kammeraterne det, og så bliver det sådan ved, og så opdager de lige pludselig, at det er svært at holde op.

Derfor er vi meget glade for, at vi nu i fællesskab – lader det til – kan sætte en grænse på 16 år for køb af tobak i detailhandelen og hæve aldersgrænsen for køb af alkohol fra 15 til 16 år.

Det er vigtigt, som der står i fremsættelsestalen og også i bemærkningerne, at der sker en effektiv og konsekvent håndhævelse af aldersgrænsen, og det mener vi passende kan ske ved det legitimationskort, som der er lagt op til at kommunerne skal kunne udstede efter bestemte retningslinjer og med fuld brugerbetaling.

Kl. 19.00

At det kan lade sig gøre at håndhæve det, tror jeg at nogle af os har registreret, hvis vi har været så heldige at være i USA. Min mand og jeg besøgte for 3 år siden vores dengang 27-årige søn, der var under uddannelse i Florida, og hver gang vi kom ind i et supermarked og skulle købe et par flasker vin til vores fælles middag om aftenen, blev vores 27-årige søn spurgt, om de måtte se hans legitimation, for de ville lige være helt sikre på, at han var over 21 år. Selv i officersmessen på det sted, hvor han var under uddannelse, bad de om at få sikkerhed for det. Så der håndhæves det åbenbart, og det kan selvfølgelig også lade sig gøre i Danmark.

Marie Dauggard (SF):

Indledningsvis skal vi fra SF's side understrege, at vi naturligvis også er meget optaget af at begrænse de unges tobaks- og alkoholforbrug. De historier, vi dagligt får om meget tidlig alkohol- og tobaksdebut, er jo set fra både sundhedsmæssige og andre vinkler meget bekymrende.

Sundhedsministeren har så valgt forbuddet som et middel mod de unges alkohol- og tobaksforbrug. Intentionen med loven er vi enige i, men vi har en række spørgsmål og betænkeligheder. SF mener, at forbuddet ikke kan stå alene i arbejdet for at sænke forbruget og hæve debutalderen hos de unge. Et mål, som vi jo er helt enige i.

ISF arbejder vi generelt for en myndiggørelse af de unge, og vi synes ikke, det er helt uvæsent-

ligt at se det her i sammenhæng med den kriminelle lavalder og den seksuelle lavalder.

ISF mener vi også, at de unge skal have stemmeret på et tidligere tidspunkt, og vi synes, at man måske skulle prøve at anlægge en helhedsbetragtning i forhold til det.

Vi mener, det er helt afgørende, at der kombineres med oplysningskampagner målrettet både mod de unge og forældrene, og så mener vi også, det er vigtigt at kigge på regler for reklamer, for så vidt angår alkohol.

I den forbindelse vil jeg gerne høre, om ministeren har nogle konkrete planer for at imødegå de meget aggressive alkoholreklamer, vi ser. ISF bryder vi os ikke om den måde, hvorpå der bl.a. bliver reklameret for de såkaldte ready to drink-products, altså alkoholsodavand. Vi ønsker et forbud. SF mener ikke, at branchen har fortjent endnu længere snor, sådan som ministeren ellers lægger op til. De reklamer og de produkter er netop målrettet børn og unge. De er ikke målrettet os andre på den anden side af de 30 år. De er simpelt hen målrettet de meget unge mennesker, som kun kan lide alkohol på den måde, hvor den smager ligesom de sodavand, de i øvrigt drikker om formiddagen. Flere af hørings svarene peger også på den problematik, og vi vil gerne vide, hvad ministeren vil gøre i den anledning.

Men temmelig vigtig er også den helt åbenbare mangel på sammenhæng i regeringens politik på området, når man ser på afgifter på tobak og alkohol. For nylig trådte de nye væsentlig lavere afgifter i kraft, og er der en ting, der også har stor betydning for de unges vaner, så er det prisen. Vores skepsis går altså i retning af, om man reelt når målet med dette middel. Det er vigtigt for os, at det ikke bliver rent symbolpolitik. Vi ved jo alle, at et sådant forbud er nemt at omgå for de unge. Det kræver blot en enkelt 17-årig i flokken, så kan der købes al den tobak og alkohol, de unge ønsker. Har man overvejet det?

Hvis regeringen tog sit eget mål mere alvorligt, ville man under ingen omstændigheder have nedsat afgifterne så betydeligt, som vi lige har set det.

Det pudsige er også, at der i bemærkningerne til lovforslaget lægges vægt på, at med vedtagelsen kan Danmark ratificere WTO's rammekonvention vedrørende tobakskontrol. I samme bemærkninger nævnes skatter og afgifter netop som »en vigtig metode til at nedsætte tobaksforbruget, samt at konventionens parter skal tage folkesundhedsmål i betragtning, når de gen-

nemfører afgifts- og prisforanstaltninger vedrørende tobaksvarer«. Men regeringens politik går jo netop i den modsatte retning. Så mit spørgsmål her er: Hvordan vil ministeren sikre, at Danmark på det punkt kan leve op til konventionen?

Med hensyn til billedlegitimation vil vi i lighed med det, der står i høringsvaret fra Dansk Ungdoms Fællesråd, henstille til, at man finder en gratis model, således at det ikke er økonomiske forhindringer, der gør, at de unge ikke får lavet kortet. Hvis for mange unge ikke er i besiddelse af det pågældende kort, mister loven sin gennemslagskraft, og de butiksansatte har ingen mulighed for at leve op til den tiltænkte rolle.

SF støtter altså intentionen i forslaget, men forventer udvalgsbehandlingen og svar på de stillede spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg kunne altså ikke stå for den sidste bemærkning: Hvis der er for mange unge, der ikke får det kort, så mister ordningen sin betydning. Nej, så er der bare en masse unge, der ikke kan købe alkohol og tobak, og det sker der efter min mening strengt taget ikke så meget ved.

(Kort bemærkning).

Marie Daugaard (SF):

Det, jeg tænker på, er, at det bliver svært for de butiksansatte, hvis der stort set ikke er nogen unge, der har det kort. Så bliver det svært for dem at modstå det pres. Det var det, jeg mente med det.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Naser Khader som ordfører.

Naser Khader (RV):

Vi i Det Radikale Venstre hilser sundhedsministerens forslag om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 16 år velkommen.

Den danske sundhedstilstand er meget ringe i internationalt perspektiv, og man kan iagttage en stor social skævhed. Der er brug for nye tiltag, særlig rettet mod børn og unge. Det med tilgængelighed eller mangel på tilgængelighed er meget afgørende, især i forhold til børn og unge. Vi synes også, det er fint, at der nu kommer sanktionsmuligheder, det har der ikke været tidligere i forhold til 15-års-reglen.

Samtidig vil vi understrege, at forbuddet mod køb og salg for unge under 16 år ikke gør

det alene. Der er stadig behov for en omfattende dannelsesproces, der gør de unge ansvarlige for deres egen livsførelse og lærer dem at træffe kvalificerede valg. Endvidere er der også brug for oplysning til forældrene om deres rolle som rollemodeller og opdragere.

I forhold til forslaget har vi et par forbehold, der er i overensstemmelse med et par af høringsvarene. Regeringen foreslår at indføre et helt nyt id-kort for de unge, som de selv kan hente og betale hos kommunen. Det Radikale Venstre er skeptiske over for det bureaukrati, dette vil medføre. Vi vil gerne under udvalgsarbejdet have undersøgt, om der er andre muligheder, og at man lytter lidt til et par af høringsvarene, bl.a. fra DUF.

Måske skulle man undersøge muligheden for at sætte foto på det almindelige sygesikringsbevis. Man kunne starte med at give mulighed for foto på de nye sygesikringskort, der bliver udstedt.

Men alt i alt er vi positive over for forslaget og glæder os til udvalgsarbejdet.

Line Barfod (EL):

Regeringen og Dansk Folkeparti har for ganske nylig nedsat priserne på alkohol betragteligt ved afgiftssænkningerne. Man har åbnet for, at der kunne komme alkoholreklamer på TV 2 formentlig for at kunne få en højere pris for TV 2, når det engang skal sælges. Det er ikke lige noget, der tyder på, at regeringen og Dansk Folkeparti er voldsomt optaget af at nedbringe forbruget af alkohol, så derfor er det en lille smule svært at se sammenhængen mellem det, man gør i virkelighedens verden, og så det forslag, vi står med nu.

Enhedslisten er, som det jo også fremgik af den tidligere debat, selvfølgelig bekymret for, at der er nogle unge, som ryger og drikker for meget, men vi tror altså ikke så meget på, at et forbud i den sammenhæng har så stor betydning, når vi snakker forbud i forhold til det enkelte menneske.

Der, hvor vi tror, at forbuddet kan have en konsekvens, er i forhold til de firmaer, der gerne vil tjene penge. Derfor synes vi, det har været vældig fornuftigt med tiltag, som kan begrænse tilgangen til alkohol og tobak, tiltag, som begrænser retten til reklamer. På linje med det hørings svar, der er kommet fra Alkoholpolitisk Landsråd, mener vi, det kunne være ganske fornuftigt at skærpe reglerne omkring markedsføring af alkohol. Hvis regeringen vil overveje

igen at gøre det forbudt at reklamere for alkohol på TV 2, vil vi meget gerne støtte et sådant forbud.

Den aggressive markedsføring, der er – det fremgik også lidt af den tidligere debat omkring Løkken – og den måde, som nogle synes de skal prøve at få unge ud i et meget voldsomt alkoholforbrug på, synes vi absolut ikke er nogen god ting. Hertil kommer så, at hvis man skal have et sådant forbud som foreslået, så skal der også være nogle, der har ressourcer til at kontrollere, om forbuddet bliver overholdt.

Så i Enhedslisten synes vi altså, at vi skal prøve, som vi også var inde på under den tidligere debat, at se på nogle af de andre måder, man kan gå ind og prøve på at få de unge til at lade være med at ryge og drikke så meget, herunder også meget gerne forbedre forholdene for børnefamilier og især prøve at se, hvad vi kan gøre, for at børnefamilierne får mulighed for at arbejde mindre, således at man har mere tid sammen og også har mere tid til at styrke sine børn og give dem det selvværd, der kan være vigtigt for at kunne sige fra over for kammerater og andre.

Kl. 19.10

Så kan jeg altså ikke lade være med at undre mig, når man her diskuterer en aldersgrænse på 16 år, samtidig med at vi har en seksuel lavalder på 15 år. Det er lidt svært umiddelbart helt at forstå, at vi siger, at man gerne må nyde alle voksenalvers glæder på det seksuelle område, når man er 15 år, men man er altså ikke gammel nok til at ryge en cigaret eller drikke et glas vin. Det giver overhovedet ingen mening, når vi så ser på den kriminelle lavalder, hvor man siger, at vi godt kan sætte folk i fængsel – Dansk Folkeparti foreslår oven i købet, at vi skal sætte børn, der er helt ned til 12 år, i fængsel – det kan man godt gøre, man synes ikke, det er noget problem at sætte børn i fængsel, men derimod synes man altså ikke, at de er store nok til, at man kan prøve at lære dem, hvordan man omgås alkohol og tobak på en fornuftig måde, der skal vi indføre et forbud i stedet.

Vi har lidt svært ved at se, at det hænger sammen, så Enhedslisten ønsker altså ikke at støtte dette forbud.

Tove Videbæk (KD):

Kristendemokraterne er grundlæggende positive over for det her forslag. Helt overordnet mener vi dog, at det er et problem, at regeringen tidligere på året sænkede afgifterne på spiritus, når man tager i betragtning, at unges alkoholfor-

brug er særlig prisfølsomt, det vil sige, at unges forbrug i høj grad afhænger af prisen. Med den nylige afgiftsnedsættelse vil unge med al sandsynlighed drikke mere, end de ellers ville have gjort.

Et andet problem er, at sanktionerne ved overtrædelse af lovgivningen omkring salg og udskænkning af alkohol til børn og unge simpelt hen ikke er håndhævelsesmæssigt kraftige nok. I de almindelige bemærkninger står der således, at samtidig arbejder regeringen på at få bødeniveauet hævet i forbindelse med overtrædelse af udskænkingsforbuddet. Men her vil jeg gerne spørge ministeren: Hvad er det, man faktisk tænker på at gøre her? Hvor store skal de bøder være? Skal de være på de her sølle 500 kr., som de er i øjeblikket? Man har uddelt ganske få bøder i løbet af et år, og de er på sølle 500 kr. Jeg ser da nok den restauratør, som tænker på, hvad der bedst kan betale sig, om det bedst kan betale sig at overtræde forbuddet om at sælge til de unge. Det er jo sådan en overvejelse, han står i.

Vil man også nå dertil, at man tænker på, at man vil komme med trusler om fratagelse af bevillingen, hvis det her overtrædes igen og igen? Og hvad med kontrollen? I øjeblikket er det så som så med kontrollen, der er jo ikke engang stikprøvekontrol fra politiet. Hvad vil man gøre for at overvåge det her område?

Man har i bemærkningerne også nævnt noget om, at der er visse butikker, der siger, at de har svært ved at håndhæve forbuddet. Men det er simpelt hen et spørgsmål om holdning at overholde det her salgsforbud. I andre vesteuropæiske lande og USA og Australien osv. har man absolut ingen problemer med det, heller ikke i Tyskland har man problemer med det. Mon ikke problemet i Danmark er, at man ikke vil respektere det? Man vil have lov til at tjene de kroner på de unge, som man kan. Det er simpelt hen i de fleste tilfælde et spørgsmål om profit for butikkerne og restauranterne – kort og godt.

Regeringen foreslår, at man skal have et legitimationskort, og det kan måske være meget godt, men jeg synes egentlig bedre om ideen, som hr. Naser Khader kom med omkring sygesikringsbevis og foto på det, for man kunne jo egentlig godt sende sådan et kort til de unge, og så har de den opfattelse, at det er deres alkohol-kørekort, så nu har de ret til at købe alkohol, og det skal de så hen at gøre. Man skal passe på, hvilke signaler man sender. Vi har faktisk talt om signaler i dag.

Jeg tror også, jeg vil lidt ind på markedsføringer, for lovforslaget indeholder jo ikke bud på, hvordan alkoholbranchens aggressive markedsføring og salg af alkohol skal imødekommes. Det problem påpeger bl.a. Alkoholpolitisk Landsråd, at de såkaldte alkoholsodavand udgør et særskilt problem. Der kan jeg så nævne, at i Schweiz har man faktisk valgt at tredoble afgiften på alkoholsodavand. Se, det er da noget, man kan forstå.

Kl. 19.15

I øvrigt mener vi – som en afsluttende bemærkning til det her – at det er o.k., at vi hæver aldersgrænsen 1 år til 16 år, men vi synes, det ville være langt bedre, hvis man med det samme gik op på de 18 år. Det er jo en naturlig og meget lettere ting at administrere. Hvis den var på 18 år, behøvede man slet ikke alt det der med nye identitetskort osv. og diskussionen om, hvorvidt det skal være i kommunen eller det ene eller det andet sted, for de unge har jo et kørekort i forvejen, eller de har et bankkort med foto på.

Det ville gøre det hele meget nemmere, og så ville vi i øvrigt også følge alle de anbefalinger, som vi har fået fra alkoholprofessorer, fra alle dem, der arbejder i sundhedsbranchen med de unge, fra kræftforeninger; fra alverdens foreninger og eksperter, som arbejder med det her. De siger, at 18 år er den rigtige aldersgrænse, og det siger Kornumrapporten sådan set også. Jeg begriber ikke, hvorfor det kun er os politikere herinde, der ikke kan fatte det. 18 år er absolut ikke for gammelt i forhold til, at man siger, at det er der, ens alkoholdebut er.

Jeg synes forslaget her grundlæggende er godt, og vi støtter det selvfølgelig, men vi vil under behandlingen af forslaget komme med et ændringsforslag om en aldersgrænse på 18 år, for det er simpelt hen det rigtige.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg vil gerne takke for de mange positive tilkendegivelser, der har været stort set hele vejen rundt. Jeg kan forstå, at Enhedslisten ikke kan støtte forslaget, og det står mig meget uklart, hvad SF's konklusion var, men ellers har der været positive tilkendegivelser.

Mange har kredset omkring det med aldersgrænsen med flere forskellige indfaldsvinkler, og senest var det jo fru Tove Videbæk, som mente, at aldersgrænsen burde være højere. Jeg vil gerne helt ærligt sige, at det da også er noget, jeg selv har brugt nogle stunder på at overveje:

Hvad er den rigtige aldersgrænse? Er det overhovedet rigtigt at have en?

Der er jo folk, der her fra talerstolen har gjort opmærksom på det lidt paradoksale i overhovedet at have en aldersgrænse i forhold til tobak, fordi man kan sige, at tobak pr. definition er skadeligt, og det holder ikke op med at blive skadeligt, fordi man er en dag ældre end den aldersgrænse, vi måtte sætte, uanset hvor vi sætter den. Der forholder det sig helt anderledes med alkohol, som er et nydelsesmiddel og et rusmiddel, som ellers, hvis man håndterer det med fornuft, ikke har nogen negative, sundhedsskadelige effekter, hvor det derfor i høj grad handler om, at man først får adgang til alkohol, når man når en alder, hvor man har en modenhed, der gør, at man kan tage vare på sig selv.

Hvor er det så henne? Ja, når regeringen har valgt at foreslå de 16 år, så er det først og fremmest, fordi det er sammenfaldende med afgang fra folkeskolen. Jeg tror, at den gennemsnitlige afgangsalder fra den danske folkeskole er 16,1 år. Det her forbud kan jo netop ikke, som flere har været inde på, stå alene. I det hele taget tror jeg måske, at det her forbud er det mindste af det hele. Vi skal ikke gentage hele debatten fra forespørgselsdebatten, men det handler om holdninger og de vilkår, man definerer i fællesskaber, og der er skolen og skolelivet en naturlig fællesskabsramme, og derfor er det meget fornuftigt at sætte grænsen der.

Jeg tror, det ville være meget vanskeligt at administrere med en grænse, hvor nogle af de unge i ungdomsuddannelserne godt måtte drikke en øl, og nogle måtte ikke; afhængigt af om man gik i 9. eller 10. klasse, kunne der serveres et glas champagne ved en fest, eller også kunne der ikke serveres et glas champagne. Det tror jeg ville være forkert.

Så de 16 år er valgt, fordi det er en fornuftig grænse mellem det, man kunne kalde ungdomsliv, på den ene side og børneliv på den anden side. Så kan jeg forstå, at SF synes, at det skal harmoniseres med den seksuelle lavalder. Om den så skulle sættes op til 16, eller om forslaget her skulle gå på 15, stod mig ikke klart. Men nu har jeg i hvert fald redegjort for, hvad der er vores overvejelse.

Hr. Naser Khader og også fru Tove Videbæk var inde på spørgsmålet omkring id-kort: Kunne man ikke bare sætte et billede på sygesikringskortet? Jo, det kan man godt. Det vil – efter hukkommelsen, så jeg tager et lille forbehold, for der vil sikkert blive spurgt til det under ud-

valgsarbejdet – koste et sted mellem 50 og 60 mio. kr. at indfase et nyt sygesikringskort med billede på.

Hvis vi nu skal være holistiske – sagt til hr. Poul Qvist Jørgensen – skal vi huske på den debat, vi havde for et øjeblik siden, hvor vi brugte, jeg tror, 2 timer på at diskutere en reduktion på 3 mio. kr. til de alkoholbekæmpende foreninger. 50-60 mio. kr. er også en slags penge.

Det er sådan set baggrunden for, at vi her har foreslået en model, hvor der udarbejdes et særligt kort. I øvrigt vil det være sådan, at en lang række af de 16-årige har en anden form for gyldig legitimation, nemlig knallertkørekort, som jeg tror omkring 40 pct. af den danske ungdom har.

Kl. 19.20

At de unge skal betale for det, har jeg meget svært ved at se et problem i. Jeg synes, at det er en meget mærkelig, cirkulær argumentation fra fru Marie Daugaards side at komme med et langt angreb på regeringen for, at vi sætter spiritusafgifterne ned og på den måde gør det alt for nemt for de unge at komme til, og at det er helt forfærdeligt, og så skal vi skoses for, at adgangs-billetten i det hele taget er et id-kort, der koster 100 kr. Det er en logik, jeg ikke forstår.

Må jeg så ikke sige to ting til hr. Poul Qvist Jørgensen, som spørger til det praktiske med hensyn til det her kort: Det arbejder vi på. Der er en dialog, der involverer Politimesterforeningen, der involverer branchen, der involverer Kommunernes Landsforening, for at få fundet ud af, hvordan man laver et design og en standard omkring det kort, sådan at der netop kommer entydighed omkring det.

Det er nogle drøftelser, der pågår, og jeg vil da godt tilkendegive her, at det jo er helt, helt centralt, at det er på plads på en sådan måde, at de kort er derude, i hvert fald senest 1 måned før den her lov træder i kraft. Når jeg f.eks. selv tidligere har haft reservationer over for den her alkoholgrænse, har det jo bl.a. hængt sammen med, at den tidligere regering alene lavede et forbud og ikke havde de værktøjer, der skulle til, for at man kunne få det efterlevet, altså kortet. Så kortet er helt centralt. Det drøfter vi.

Det håber jeg at få lejlighed til at redegøre for under udvalgsarbejdet, og jeg vil godt tilkendegive, at hvis ikke de drøftelser er helt på plads på en sådan måde, at det her lovforslag kan træde i kraft den 1. april på vilkår, hvor kortet har

været ude 1 måned før, så synes jeg, at vi skal overveje at skubbe lovens ikrafttrædelse 1 måned eller 2, for det er det centrale omdrejningspunkt.

Hr. Poul Qvist Jørgensen stillede også et spørgsmål omkring evaluering, om man kunne forestille sig – sådan måtte jeg forstå det – at man indsatte en bestemmelse om, at loven skulle evalueres og revideres efter et par år. Det vil jeg gerne stille mig meget positiv over for.

Det er helt centralt, at hvis det her skal virke i praksis og ikke bare blive tomme signaler, skal der være nogle sanktionsmekanismer, der viser deres effekt i virkelighedens verden; der skal være det værktøj, kortet, som gør, at det i praksis kan fungere.

Derfor synes jeg sådan set, at det kunne være såre fornuftigt, at Folketinget tilkendegav, at nu løber vi det her i gang som et hjælpeværktøj til forældrene, sådan at forældrenes opdragelsesprincip også har en chance for at slå igennem, når børnene går ud ad døren, og så kigger vi på det, når der er gået et par år. Det forekommer mig at være meget fornuftigt. Men det kan vi jo vende tilbage til under udvalgsarbejdet, som jeg ser frem til.

Jeg er, efter at lovforslaget blev fremsat, også blevet opmærksom på et yderligere element, som vi bør inddrage i udvalgsarbejdet, og det er de effekter, der er af den ændrede 24-timersregel, som sådan set i praksis betyder, at unge under 16 år fra årsskiftet har en mulighed for at tage spiritus og cigaretter med ind over landegrænsen, hvis ellers de har kunnet få fat i det i de lande, de kommer fra.

Det forekommer jo lidt u hensigtsmæssigt nu at lave en lov, hvor vi forbyder unge under 16 år at købe spiritus og cigaretter i danske butikker, hvis de så i øvrigt i store mængder kan tage det hjem over grænsen. Så her introducerer jeg et lille element, vi skal have set på under udvalgsarbejdet.

Så jeg ser frem til et udvalgsarbejde, hvor jeg både håber og tror på, at vi kan få de her ting landet på en sådan måde, at et meget bredt flertal i Folketinget kan bakke op omkring lovforslaget, når det på et tidspunkt kommer til tredje behandling.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning**Formanden:**

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

34) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 22:

Forslag til folketingsbeslutning om domstolsprøvelse af enrumsanbringelse under afsoning og forbud mod enrumsanbringelse af unge under 18 år.

Af Line Barfod (EL) m.fl.
(Fremsat 22/10 2003).

Formanden:

Efter aftale med forslagsstillerne udgår denne sag af dagsordenen for i dag.

Den næste sag på dagsordenen var:

35) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 30:

Forslag til folketingsbeslutning om inkorporering af FN's børnekonvention i dansk ret.

Af Anne Baastrup (SF) m.fl.
(Fremsat 30/10 2003).

Formanden:

Efter aftale med forslagsstillerne udgår denne sag af dagsordenen for i dag.

Den næste sag på dagsordenen var:

36) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 39:

Forslag til folketingsbeslutning om meddelelse for offentligt ansatte.

Af Aage Frandsen (SF) og Anne Baastrup (SF).
(Fremsat 7/11 2003).

Formanden:

Efter aftale med forslagsstillerne udgår denne sag af dagsordenen for i dag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

37) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 40:

Forslag til folketingsbeslutning om fremme af offentligt ansattes deltagelse i den offentlige debat.

Af Aage Frandsen (SF) og Anne Baastrup (SF).
(Fremsat 7/11 2003).

Formanden:

Efter aftale med forslagsstillerne udgår denne sag af dagsordenen for i dag.

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Der er herefter ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 12. december 2003, kl. 09.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 19.25
